

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **STEJK, s. r. o.**, sídlem Koželužská 34/9, Brno, zastoupené JUDr. Ing. Janem Kopřivou, Ph.D., advokátem, sídlem Zahradnická 223/6, Brno, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, sídlem Kotlářská 451/13, Opava, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2021, č. j. 1112/1.30/21-3, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. 8. 2021, č. j. 61 A 32/2021 – 39,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Spornou otázkou v projednávané věci je posouzení žalobkyniny žádosti o prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného, a to z důvodu mimořádných okolností na straně žalobkynina zástupce způsobených pandemií koronaviru.

[2] Ve věci není sporné, že žalobkyně podala žalobu 3 dny po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty [dle § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Rozhodnutí žalovaného jí bylo doručeno dne 31. 5. 2021, posledním dnem lhůty pro podání žaloby bylo pondělí 2. 8. 2021, žaloba však byla podána až 5. 8. 2021.

[3] Žádost o prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby odůvodnila žalobkyně následovně. Žalobkynin zástupce byl na dovolené ve Španělsku se svými dětmi, a to od 18. 7. 2021

s plánovaným návratem dne 28. 7. 2021. Dle v té době platných pravidel a omezení pro cestování bylo nezbytné opatřit pro děti starší 6 let negativní test na koronavirus pro cestu zpět do České republiky prostředkem hromadné dopravy, v nyní posuzovaném případě letadlem. Bohužel s ohledem na prudce se zhoršující situaci ve Španělsku, především v oblasti pobytu zástupce žalobkyně, došlo k nákaze jednoho z dětí zástupce, a dopadly tak na něj s tím související restriktce ve Španělsku. Stresovou situaci spojenou s nejistotou, zda bude zástupce s dětmi moci zůstat na ubytování, nebo zda dojde k přesunu do jedné z přeplněných izolačních ubytoven, vyřešil zástupce pronájmem osobního automobilu a odjezdem „po vlastní ose“ zpět do České republiky, neboť pro tento způsob přepravy nebyl vyžadován předchozí test na koronavirus. Po vyčerpávající cestě se zástupce žalobkyně vrátil do České republiky dne 30. 7. 2021 v nočních hodinách. Žalobkyně byla toho názoru, že se jednalo o nepředvídatelné okolnosti takové intenzity, že odůvodňují mimořádné prominutí lhůty.

[4] Krajský soud zamítl žalobkyninu žádost o prominutí zmeškání lhůty dle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu (dále jen „zákon č. 191/2020 Sb.“), a žalobu odmítl pro opožděnost.

[5] Krajský soud konstatoval, že (pomine-li možnost podat žalobu před odjezdem na dovolenou) navzdory nesnázím doprovázejícím odjezd žalobkynina zástupce z dovolené, se zpět do České republiky vrátil v noci 30. 7. 2021, tj. 3 dny před koncem lhůty pro podání žaloby. Měl tak stále možnost žalobu v zákonem stanovené lhůtě podat. Dle soudu uváděné skutečnosti nebyly natolik intenzivní, aby mohly naplnit kritéria předpokládaná zákonem č. 191/2020 Sb., tj. znemožnění či podstatné ztížení učinění úkonu.

II. Kasační stížnost

[6] Proti usnesení krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost.

[7] Stěžovatelka namítá, že byly naplněny důvody pro prominutí zmeškání lhůty dle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb.

[8] Uvádí, že přibližně po 3 týdnech od obdržení rozhodnutí žalovaného udělila pokyn zástupci k vypracování žaloby. Stěžovatelka s ohledem na dovolené svých zaměstnanců nezaslala zástupci veškeré podklady, na kterých se dohodli, poskytla mu však dostatek informací pro vypracování žaloby. Zástupce jí tedy před odjezdem na dovolenou zaslal vypracovanou žalobu s tím, že po návratu vše dokončí a podají.

[9] Následně stěžovatelčin zástupce odjel na dovolenou do Španělska, kde onemocnělo jedno z jeho dětí, návrat do České republiky proto vyřešil pronájmem automobilu (neboť pro tento způsob dopravy do ČR nebyl vyžadován negativní test na koronavirus) a do ČR dorazil místo plánovaného 28. 7. až 30. 7. 2021 (viz rekapitulace řízení před krajským soudem). Po návratu musel zástupce stěžovatelky vyřešit oddělení nenakažených členů domácnosti (manželky a dcery) od syna a sebe, a také své matky. Hygienickou stanicí bylo zástupci stěžovatelky doporučeno setrvat v samoizolaci (zřejmě míněna karanténa) do negativního PCR testu sebe a svého syna. Přesto, že se tedy stěžovatelčin zástupce vrátil do ČR tři dny před koncem lhůty k podání žaloby, neměl možnost ji podat, neboť důsledky překážky, která nastala z důvodu pandemie onemocnění covid-19 na dovolené ve Španělsku, trvaly i po návratu do ČR. Teprve 5. 8. 2021 se mohl zástupce stěžovatelky po absolvování negativního PCR dostavit do své kanceláře a pokračovat ve své práci. Zástupce v současnosti zaměstnává pouze jednu advokátní koncipientku, která je již druhým měsícem na mateřské dovolené, nemohl tedy ani zadat dokončení žaloby svému zaměstnanci tak, aby lhůtu dodržel.

pokračování

[10] Stěžovatelčin zástupce tak má za to, že z uvedených důvodů mu bylo podstatně ztíženo učinit předmětný úkon.

[11] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[13] Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[14] Dle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb.: *Zmeškala-li osoba v řízení před soudem jednajícím a rozhodujícím ve správním soudnictví lhůtu k provedení úkonu z vážného omluvitelného důvodu spočívajícího v mimořádném opatření při epidemii, které této osobě znemožňovalo nebo podstatně ztěžovalo úkon učinit, promine soud zmeškání této lhůty podle § 40 odst. 5 soudního řádu správního i v případech, ve kterých to zákon jinak vylučuje. O prominutí zmeškání lhůty rozhoduje soud, který je příslušný k projednání zmeškaného úkonu a rozhodnutí o něm.*

[15] Stěžovatelka namítá, že krajský soud jí měl prominout zmeškání lhůty k podání žaloby, neboť ke zmeškání došlo v důsledku mimořádného opatření při epidemii, které jí, resp. jejímu zástupci podstatně ztížilo (znemožnilo) tento úkon učinit včas.

[16] Stěžovatelka v kasační stížnosti zopakovala důvody, které uvedla v žádosti adresované krajskému soudu spolu s podáním žaloby, a doplnila je o další skutečnosti.

[17] Nejvyšší správní soud však musí poukázat na § 109 odst. 5 s. ř. s., dle kterého *ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží.* Toto ustanovení odráží přezkumnou povahu Nejvyššího správního soudu a kasační stížnosti jakožto mimořádného opravného prostředku. Stěžovatel je v zásadě povinen veškeré relevantní skutečnosti uplatnit již v řízení před krajským soudem. Toto pravidlo je nutno aplikovat i ve vztahu k žádosti o prominutí zmeškání lhůty dle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb. Vznese-li stěžovatel v kasační stížnosti skutečnosti před krajským soudem neuvedené, nelze soudu vytýkat, že je nevzal při rozhodování o žádosti v úvahu a na jejich základě závěr soudu přehodnocovat.

[18] Výše uvedené se ve stěžovatelčině případě týká zejména nových tvrzení zástupce ohledně nutnosti zabezpečit izolaci členů domácnosti, setrvat v samoizolaci či karanténě a nemožnosti dokončení žaloby jeho zaměstnancem, jakož i okolností předcházejících odjezdu zástupce na dovolenou a průběhu vypracování žaloby.

[19] Nejvyšší správní soud proto hodnotil pouze okolnosti, které stěžovatelka uvedla v řízení před krajským soudem a z nichž při rozhodování krajský soud vycházel.

[20] K otázce aplikace § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb., lze odkázat například na usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2020, č. j. 55 A 43/2020- 46, z něž vyplývá, že prominout zmeškání lhůty dle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb., nelze automaticky. Žadatel musí naopak tvrdit a osvědčit, že mu bylo provedení zmeškaného úkonu „znemožněno nebo podstatně ztíženo“ v důsledku mimořádného opatření. Žadatel je tedy povinen tvrdit a osvědčit skutečnosti, které nasvědčují tomu, že omezení plynoucí z mimořádného opatření měla zásadní dopad na jeho možnost provést zmeškaný úkon. Stejně se k podmínkám aplikace tohoto ustanovení vyjádřil i Nejvyšší správní soud například v usnesení ze dne 11. 6. 2020, č. j. 1 As 209/2020 - 57, či v rozsudku ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 As 236/2020- 17.

[21] V první řadě je nutno upozornit, že ačkoliv stěžovatelčin zástupce tvrdil, že jeho syn měl na dovolené ve Španělsku pozitivní test na onemocnění covid-19, což zpozdilo jeho návrat do České republiky, tuto skutečnost v řízení před krajským soudem nikterak nedoložil a učinil tak až s podáním kasační stížnosti.

[22] Co se týče samotného posouzení důvodů pro (ne)prominutí zmeškání lhůty, Nejvyšší správní soud přisvědčuje krajskému soudu, že z tvrzení uvedených v žádosti (bez přihlídnutí ke skutečnostem nově uplatněným v kasační stížnosti) nevyplývá, že by stěžovatelka, resp. její zástupce v důsledku opožděného návratu z dovolené nebyl schopen podat žalobu včas.

[23] Ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví ze dne 29. 6. 2021, č. j. MZDR 20599/2020-91/MIN/KAN, byl pro návrat do ČR prostředky hromadné dopravy vyžadován negativní test na stanovení přítomnosti viru SARS-CoV-2. Syn stěžovatelčina zástupce však měl test s pozitivním výsledkem, nemohli tedy pro návrat do ČR využít prostředky hromadné dopravy, což vyřešili zapůjčením automobilu, v důsledku čehož byl jejich návrat o dva dny opožděn. S ohledem na skutečnost, že plánovaný návrat byl zpožděn pouze o dva dny a zástupci stěžovatelky zbývaly další 3 dny na podání žaloby, přičemž již před odjezdem na dovolenou si musel být vědom skutečnosti, že po návratu z dovolené mu bude z dvouměsíční lhůty k podání žaloby zbývat pouze několik dnů, nepovažuje ani Nejvyšší správní soud zástupcem uvedenou skutečnost (zpožděný návrat z dovolené) za vážný omluvitelný důvod, který by mu znemožnil či podstatně ztížil žalobu včas podat. Zástupce v žádosti adresované krajskému soudu ani netvrdil, že by nebyl schopen z důvodu péče o nemocného syna či jiné rodinné příslušníky, nemožnosti dostavit se do své kanceláře, či jiného důvodu po příjezdu do ČR žalobu podat včas. Nejvyšší správní soud tak neshledal příčinnou souvislost mezi důvodem spočívajícím v mimořádném opatření (zpožděný návrat do ČR) a nemožností učinit úkon vůči soudu (podat žalobu).

[24] Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud nepochybil, pokud zamítl stěžovatelčinu žádost o prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby a žalobu následně odmítl jako opožděnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Stěžovatelka se svými námitkami neuspěla. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[26] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému, které by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. července 2022

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu